

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 32 (1813)

П'ятниця, 8 серпня 2014 р.

Видається з 31 грудня 1992 р.

Ціна договорна

ФОРТЕЦЯ МИЛОСЕРДЯ

РЕПОРТАЖ
з ВІЙСЬКОВОГО
ШПИТАЛЮ

...Непідготовлений людині від побаченого тут може стати зло. Білі бинти, культи на місцях ампутованих кінцівок, милиці, візки, трубки для відкачування гною. Поранені, вдягнені вони у піжами, шорти з футбольками, спортивну форму, ховаються від полуденної сонця під тінистими деревами. Чимало військових у камуфляжі, у цивільному – родичі.

Ми – на подвір'ї біля гнійно-хірургічного та травматологічного відділень Центрального військового госпіталю Міністерства оборони України. Цей шпиталь – можна сказати, найголовніша медустанова у системі надання допомоги пораненим у зоні антитерористичної операції (ATO). Тут зосереджені найкраще обладнання та провідні фахівці.

Поранені сюди потрапляють переважно через Харків, який став своєрідним «приймальним відділенням» зони бойових дій. Місце на всіх у Харкові не вистачає.

Розмістився Центральний госпіталь у корпусах колишньої Київської фортеці на Печерську. Головний пропускний пункт – стара брама під аркою. Чергові на вході зупиняють підозрілих. Здебільшого тих, у кого великі сумки. «Покажіть, що в рюкзаку?» – питаютимо нашого фотокореспондента. Проводити фотозйомку на території госпіталю заборонено. Потрібен дозвіл керівництва та пацієнтів.

(Продовження на 4-й стор.)

«МИ РОБИМО ВСЕ МОЖЛИВЕ, щоб хлопці повернулися в стрій...»

Якби хто не хотів, якби гарно все не виглядало у книжках та на екранах телевізорів, війна – це не тільки геройчні вчинки, подвиги, перемоги. Це, так само, велика кількість загиблих, поранених, зламаних доль, осиротілих дітей, слози матерів, дружин, батьків. Війна в кожного своя – та, здається, найважчою вона є саме для лікарів. Це вони, стримуючи емоції, беруться оперувати у польових умовах складні поранення, роблять все, щоб ці, зовсім молоді хлопці, жили. Саме вони бачать, що боронити Батьківщину йде цвіт нації, ті, для кого свобода України – понад усе.

Наприкінці липня журналісти Одеси мали можливість поспілкуватися з лікарями Військово-медичного клінічного центру Південного регіону. Лікарі шпиталю вже давно беруть активну участь в наданні медичної допомоги та поверненні до строю військовослужбовців, поранених в ході антитерористичної операції. Ці люди вдень і вночі готові стояти біля операційних столів, щоб якомога більше військових залишилися живими, одужали і могли далі захищати свою Батьківщину.

(Продовження на 4-й стор.)

КРИМ –
НАШ ДІМ!

ЯКА СТРАТЕГІЯ ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ПОТРІБНА УКРАЇНІ?

Офіційний Київ регулярно робить заяви про те, що Крим залишається частиною України, і контроль над анексованою територією буде відновлений. Однак поки влада не оприлюднила план дій з повернення півострова, і наміри повернути Крим поки що залишаються тільки намірами. Водночас громадські активісти наполягають на тому, щоб керівництво України розробило стратегію з повернення республікі до свого складу і створило державні інституції, які реалізовуватимуть цей план. «Крим. Реалії» з'ясували думки політиків, громадських діячів та експертів щодо того, яка стратегія повернення Криму потрібна Україні, і що наразі заважає її створенню.

«Офіційна позиція України: Крим був, є і буде українським. Можливо, це потребуватиме часу, але ми зараз працюємо над юридичним пакетом, який зробить можливим таке рішення в майбутньому», – повідомив заступник Адміністрації Президента України Валерій Чалий, виступаючи на брифінгу 30 липня. Чалий тільки анонсував створення програми юридичних дій щодо повернення Криму і не уточнив, які саме кроки збиратиметься зробити офіційний Крим.

У той же час експерти і громадські активісти вважають, що стратегія боротьби з окупациєю не повинна

швидко держава та її аналітичні структури створять таку стратегію. Потрібно розуміти, що така непроста задача, як повернення Криму, означає цілий комплекс різних напрямків», – зазначив експерт.

За словами Семиволоса, зараз в експертному співтоваристві активно йде дискусія з приводу можливого плану дій для повернення півострова. Зокрема, йде суперечка з приводу того, чи варто Україні влаштувати блокаду Криму, щоб по- казати Росії інфраструктурну залежність півострова від материка.

Свій проект стратегії повернення республіки склав Олексій Стародубов, який за часів уряду Джарти керував Агентством регіонального розвитку Криму, а зараз очолює громадську організацію «Кримський експертний центр». На його думку, стратегію потрібно розділити на три блоки: громадянський, міжнародний та конституційний.

«Громадянський блок включає в себе захист фундаментальних прав і свобод громадян України – кримчан. Право обирати і бути обраними, право на працю, право на освіту, свободу пересування тощо. Сьогодні кримчани, які зберегли українське громадянство, частково втратили свої права і на території анексованого Криму, і на території материкової України. Поки їхніми проблемами активно займаються лише громадські організації, які організували самі кримчани, що перебралися у Крим», – писше Стародубов у своєму блозі на порталі «Ліга».

(Продовження на 6-й стор.)

НЕ СТАЛО
ВІКТОРА БАРАНОВА,
ПОЕТА, ЯКИЙ
ЗАКЛИКАВ НАС
НЕ БУТИ ХОХЛАМИ

Віктор БАРАНОВ

ДО УКРАЇНЦІВ

Я запитую в себе, питаю у вас, у людей, Я питаю в книжок, розсираюсь на кожній сторінці: Де той рік, де той місяць, той проклятий тиждень і день, Коли ми, українці, забули, що ми – українці? І що в нас є душа, повна власних чеснот і щедрот, І що є у нас дума, яка ще од Байди нам в'ється, І що ми на Вкраїні – таки український народ, А не просто юрба, що у звітах населенням звється. І що хміль наш – у пісні, а не у барилах вина, І що щедрість – в серцях, а не у магазинних вітринах. І що є у нас мова, і що українська вона, Без якої наш край – територія, а не Вкраїна. Я до себе кажу і до кожного з вас: – Говори! Говорімо усі, хоч ми й добре навчилися мовчати! Запитаймо у себе: відколи, з якої пори почали українці себе у собі забувати? Запитаймо те, як ми дружно дійшли до буття, У якому свідомості нашії збагнути незмога, Чому солодшим од меду нам видався чад забуття Рідних слів, і пісень, і джерел, і стежок від порога? Українці мої!

То вікайнці ми з вами – чи як? Чи в «моголах» і вмерти судила нам доля пихата? Чи в могили й забрати судилося нам наш переляк, Що розцвів нам у душах смиреністю «меншого брата»? Українці мої! Як гірчать мені власні слова... Знаю добре, що й вам вони теж – не солодкі гостинці. Але мушу казати, бо серце, мов свічка, сплива, Коли бачу, як люто себе зневажають вкрайнці. Українці мої! Дай вам Боже і щастя, і сил. Можна жити й хохлом, і не згіркне від того хлібина. Тільки хто ж колись небо нахилить до ваших могил, Як не зраджена вами, зневажена вами Вкраїна?..

Читайте стор. 12-13

КОЛИ ДЛЯ РОСІЇ НАСТАНЕ ДЕНЬ РОЗПЛАТИ?

«Щодо Росії, то її можна згадати тільки як окупантку величезної кількості української власності, яку її доведеться повернути в день розплати».

Фрідріх Енгельс

Коли під час Революції Гідності українці почали жертвенно виборювати «українену власність», то у відповідь отримали неспровоковану агресію з боку Москви. Путінська Росія, яка вважає себе спадкоємницею царсько-більшовицької імперії, прає будь-якою ціною втримати у своїй євразійській держматріці «величезну кількість української власності» (Фрідріх Енгельс).

Володимир Путін напередодні відзначення століття початку Першої світової війни вирішив будь-якими засобами й способами реставрувати імперію в кордонах, що існували на 1 серпня 1914 року, вмонтувавши у новітній неотоалітарний комплекс, сконструйований спеціалістами з Луб'янки і Ясенево, Українську державу, яка щодень, починаючи з листопада 2013 року, набуває дедалі виразніших рис і ознак справжньої демократії.

Ведучи мову про світову масакру 1914–1918 років, російський президент у червні 2012 року заявив, що Росія програла війну стороні, яка програла. Висновок дивовижний. Іrrаціональний. Але для Росії звичайний. Так, із царини іrrаціонального світосприйняття постало й спровоковане Кремлем воєнне протистояння на південному сході України – через усілякі фобії та комплекси, через воскреслу маніакальну ідею всесвітньої гегемонії ВВП чекістськими методами взявшись реанімовувати імперський СРСР. Путін добре розуміє, що без інкорпорації України в євразійське тіло Московії ці плани нездійсненні. Однак судячи з іrrаціональних вчинків, Путін так і не усвідомив, що силоміць затягнуту Україну в лоно «єдині і неділій» важе не вийде. Тому й нервє, робить помилки, прагнучи помпезно відзначити столітню дату початку Першої світової війни, прилучивши для цього бодай ілюзорну «Новоросію».

«Захід є Захід, а Схід є Схід, і їм не зйтися вдвох, допоки землю і небеса на суд не покличе Бог», – написав свого часу Редьярд Кіплінг. І мав рацію. Ця думка із знаменитої балади англійського письменника не втратила актуальності донині. Мусимо візнати, що проблема взаємін (сумісність/несумісність) між Україною та Росією існувала завжди. Це навіть не географічна проблема. Проблема на ментальному, культурному, світоглядному рівнях. Ми надто різні – росіяни та українці. І на те немаради.

Підтвердження несумісності таких соціально-економічних систем, як Україна і Росія – предостатньо. Приміром, особливості психології, ментальності, поведінки росіян у різni часi помічали різні народи, що відображене в численних книжках, щоденниках, дорожніх нотатках. Не залишився останньої український народ, який дав напрочуд влучні характеристики північно-східного сусіда. Ось лише кілька зразків прислів'їв і приказок, зібраних і впорядкованих Матвієм Номисом:

«Тату, лізе чорт у хату!» – «Дарма, аби не москаль»; «Мабуть, москаль тоді красти перестане, як чорт молиться Богу стане»; «Коли чорт та москаль що вкрали, то поминай, як звали»; «Москаль тоді правду скаже, як чорт молиться Богу»; «Казав москаль право, та й збрехав браво»; «Москва на злідніх збудована та й злідніми годована»; «Звичне, московська напасть»; «Бов, бов по московській брехні!».

Ці афористичні висловлювання – своєрідна соціологія, ретельна систематизація величезного масиву прикладів/фактів вимушеної співіснування українців з іншою соціально-економічною та світогляд-

За що нам «брат» такий?

КЛІМКІН ХОЧЕ ПОВЕРНУТИ «КОЛИШНЮ ДОВІРУ» У ВІДНОСИНАХ З РОСІЄЮ

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін вважає, що втрачену довіру між Україною і Росією необхідно відновити. На його думку, також важливо, щоб в цьому процесі дій виходили від обох країн. Про це він заявив в ефірі телеканалу TV 5 Monde, передає 112.ua.

«Наразі відносини з Росією є велими складними з тієї причини, що в них відсутня необхідна довіра. Необхідно відновити колишню довіру у відносинах між Україною і Росією. Але це залежить не лише від болі України, але також і від болі Росії. І важливо, щоб про таке прагнення судили не за словами, а за реальними справами», – сказав П. Клімкін.

Глава українського МЗС зазначив, що Росія також є частиною Європи, і тому в цій країні мають превалювати європейські цінності та норми.

ПУТИН МСТИТЬ УКРАЇНЦЯМ ЗА РЕВОЛЮЦІЮ ТА ЯНУКОВИЧА?

Президент Росії Володимир Путін своєю військовою агресією мстить українцям за Майдан та їх європейський вибір. Про це в ефірі ЕспресоТВ повідомив співголова партії Народної Свободи (РПР-ПАРНАС), лідер російського руху «Солідарність» Борис Немцов.

«Боюсь, що покращення відносин між Україною та Росією при діючому президенті Путіну не відбудеться. Путін мстить українцям за революцію, за те, що українці скинули шахрая, грабіжника і корупціонера, і Путін бойтися, що такий самий сценарій може бути в Росії», – сказав він.

Крім того, додав Немцов, Путін мстить Україні й за європейський вибір. «Тому, поки Путін при владі, ні про яке покращення говорити не доводиться, і взагалі на порядку денного інше питання – як припинити військові дії і як завершити що криваву бійню».

ТЕРОРИСТИ ОБСТРІЛЮЮТЬ ТЕРИТОРІЮ РФ, ЩОБ ПІДСТАВИТИ УКРАЇНУ

Бойовики обстрілюють позиції українських прикордонників, а також територію Російської Федерації, щоб звинуватити потім українську сторону. Про це йдеться у повідомленні Державної прикордонної служби України, яке цитує «Радіо Свобода».

«Ситуація на українсько-російському кордоні залишається складною. Тристають обстріли терористами прикордонних підрозділів та позицій сил АТО, а також території Російської Федерації (з провокаційною метою) зі стрілецької зброї, мінометів, артилерії, у тому числі з використанням РСЗВ, проводиться активне ведення збройними силами Росії повітряної розвідки з порушенням повітряного простору України, в тому числі з використанням безпілотних літальних апаратів, та нарощування уstrupовання військової техніки та підрозділів збройних сил Росії поблизу кордону», – говориться у повідомленні. Українські силовики неодноразово заявили, що сепаратисти обстрілюють територію Росії та житлові квартали Донбасу, щоб звинуватити потім у цьому Україну.

ДОВІРА ДО МОСКВИ ЗІПСОВАНА...

Довіра між Берліном та Москвою вже нині «поза сумнівом, серйозно зіпсована», але продовження діалогу з Росією не слід вважати ознакою наявності. Про це заявив міністр закордонних справ Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр, відповідаючи на питання німецької газети Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung, повідомляє «Німецька хвія».

Штайнмаєр зазначив, що без сприяння Москви практично неможливо знайти політичне вирішення конфлікту в Україні.

Міністра також запитали, чому, незважаючи на збройне протистояння на Донбасі, Франція зирається продати Росії два військових вертольотоносці типу «Містраль». Штайнмаєр зазначив, що з огляду на різне історичне минуле країн ЄС, у них по-різому формуються відносини з Москвою. На думку глави МЗС Німеччини, критики заслуговує не лише Франція, а й інші країни-члени ЄС, які з міркувань про власне фінансове становище лише ускладнюють процес узгодження санкцій.

Разом з тим міністр закордонних справ зауважив, що падіння малайзійського пасажирського авіалайнера змінило ставлення до ситуації на Сході України. «І той, у кого фотографії з п'яними сепаратистами, котрі бродили між рештками людських жертв та протягом кількох днів перешкоджали гідним похоронам людей, залишилися в пам'яті, відчуватимиме злість донині», – зазначив Штайнмаєр.

ЕКС-ДЕПУТАТ ДЕРЖДУМИ ДО РОСІЯН: «ПРОСІТЬ ПРОБАЧЕННЯ В УКРАЇНЦІВ!»

Російський політичний і економічний експерт, екс-депутат Держдуми, голова партії «Західний вибір» Костянтин Боровий так висловився в інтерв'ю виданню «Гордон»:

«Ніякого примирення. На коліна! Німці, щоб спокутувати свою вину (про це нещодавно був документальний фільм), руками розкопували могили розстріляних євреїв, партизан – руками! Щоб перепоховати. Так їх виховували американці. Ніякого примирення немає і не може бути. На коліна, тварюки, і просити вибачення у кількох поколінь українців. Благати про прощення! Поки громадяні Росії не почнуть справжнє покаяння, вимовляючи прокляття на адресу Путіна, який виконав роль Гітлера, ніхто нікого не повинен прощати. За злочин треба нести відповідальність. Той, хто його вчинив, повинен бути покараний», – заявив К. Боровий.

МВС ОГОЛОСИЛО У РОЗШУК

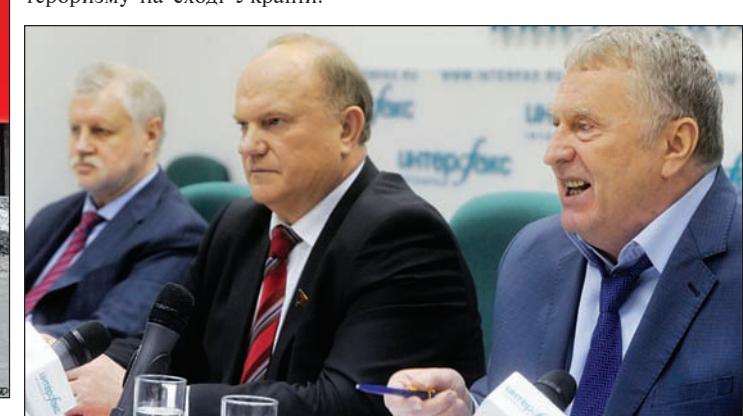
ЖИРИНОВСЬКОГО, ЗЮГАНОВА І МИРОНОВА

Міністерство внутрішніх справ України оголосило в розшук депутатів Державної думи Росії Геннадія Зюганова, Володимира Жириновського й Сергія Миронова. Інформація про розшук оприлюднена на сайті МВС у розділі «особи, які переховуються від органів досудового розслідування».

Російських депутатів підозрюють у вчиненні злочину, передбаченого частиною 3 статті 260 (фінансування незаконних збройних формувань, постачання їх зброєю, боєприпасами, військовою технікою) Кримінального кодексу. 25 липня МВС почало розслідування проти Миронова, Зюганова й Жириновського за підозрою у фінансуванні тероризму на сході України.

Плакат на майдані Незалежності у Києві

ІТАР-ТАСС

В Музеї вишиваних ікон Дмитра Блажеївського, м. Львів

ВІДГУКНУЛАСЬ ДУША...

У «Кримській світлиці» я неодноразово читав грунтовні та цікаві матеріали, написані Дмитром Пожоджуком, заслуженим майстром народної творчості України з села Космач Косівського району Івано-Франківської області. Пан Дмитро особисто зізнав мою маму Віру Роїк і дуже високо цінував її творчість. 4 липня цього року в газеті опублікована його нова стаття «Милує зір із Космача узір».

Це дуже грунтовний матеріал про українську народну вишивку свого регіону. В ньому розповідається про майстринь, які внесли великий вклад у розвиток і популяризацію вишивання, про науковців, які достатньо детально вивчили гуцульську вишивку та інших регіонів України, а також про книги, монографії та альбоми, присвячені цьому народному мистецтву, і яких, на жаль, дуже мало. Читаючи статтю, бачиш, як професійно підійшов до цієї теми Дмитро Пожоджук. Для мене ж вона цікава ще й тим, що я знаходжу в ній знайомі мені прізвища та імена людей, яких знаю завдяки мамі. Серед них — відомі вчені Михайло Селівачов із Києва і Раїса Захарчук-Чугай зі Львова.

Особливо цікаво було прочитати про дослідника української вишивки — лікаря Ірину Свіонtek із Івано-Франківська, яка за покликом душі та велінням серця досконало вивчала орнаменти вишивок Гуцульщини та інших регіонів Західної України. Як говорила в свій час моя мама, труд Ірини — безцінний, його, напевно, можна порівняти тільки з працями Олени Пчілки, матері знаменитої Лесі Українки. Мама недарма так казала, адже вона знала Олену Пчілку та Ірину Свіонtek. От про це я і хочу розповісти словами, які наведені в другому виданні маминої книги «Мелодії на полотні»:

«26 липня 2006 року — це пам'ятна для мене дата, адже в цей день урочисто відкрилася моя персональна виставка у Львові, і я почула багато приємних слів від Юрія Корчинського — заступника начальника обласного управління культури, Романа Наконечного — директора Палацу мистецтв, Любові Горак — майстра народної творчості, Зіновії Краковецької — голови Львівського відділення Спілки народних майстрів України, отця Ігоря — директора музею вишиваних ікон, отця-доктора Дмитра Блажеївського з Риму та інших. З трепетанням я чекала виступу професора Львівської академії мистецтв, одного з провідних мистецтвознавців України, відомого далеко за її межами, в тому числі в США, доктора мистецтвознавства Раїса Володимиривни Захарчук-Чугай, як і Наталія Глухенька, є незаперечним

авторитетом у галузі української вишивки і, звичайно, її слова для мене мають величезне значення.

У своєму виступі Раїса Володимиривна підкреслила, що вишивка є національним символом нашої держави. Мені не дуже зручно писати про те, що далі говорила професор, але, як мовиться, «із пісні слів не викинеш». Зокрема, вона відзначила:

«...Віра Роїк — це унікаль-

на, яскрава творча особистість, а її вишивки — національна гордість України. Я вдячна Майстрині, її ученицям за той неоцінений внесок, який вони роблять для народної творчості нашої країни...»

Повірте, таким словами не розкидаються, і тоді я дійсно до кінця зрозуміла, що мое життя прожите не дарма. До речі, ще кілька слів, пов'язаних з Раїсою Захарчук-Чугай. Завдяки їй на своїй виставці в Івано-Франківську в серпні 2006 року я познайомилася з дуже цікавою людиною — Іриною Свіонтек. Ірина — медик за освітою і, як я

розуміла, дуже хороший хірург, почала з 70-х років минулого століття вивчати і збирати зразки народної вишивки в етнічних районах Карпат і Прикарпаття. Це дуже складка, кропотка, однак дуже потрібна робота, принаймні з моєї точки зору. Знаєте, цим вона мені нагадала Олену Пчілку, яка залишила після себе безцінну спадщину зразків вишивок та узорів. Ірина подарувала мені свою книгу-альбом «Гуцульські вишивки Карпат», за що я їй дуже вдячна, адже в Криму таку книгу не знайдеш. Виставка у Львові мала величезний резонанс у ЗМІ. За результатами її роботи мене і моїх учениць нагородили грамотами та подарунками. Серед них — книга Степана Павлюка і Романа Чмеліка «Скарби музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України» з власноручним підписом директора музею Романа Чмеліка».

Перебуваючи у Львові, Віра Сергіївна відвідала разом з вишивальником Юрієм Савкою з Луцька музей вишиваних ікон Дмитра Блажеївського. Про це дуже детально повідомлялося в релігійній пресі та по радіо. Я розповів про це лише для того, щоб продемонструвати, наскільки цікавила мою маму творчість інших людей. Свідченням цього є і книги з маминої бібліотеки: «Мистецтво української вишивки» Олени Кулінич-Стахурської, «Viшивка Дрогобиччини. Традиції і сучасність» Мирослави Кот, «Художня тканина західних областей УРСР» С. Й. Сидорович та інші. Всі вони були уважно нею прочитані та прокоментовані.

Мама високо цінувала вишивки Гуцульщини і взагалі всієї Західної України. Вона називала унікальним явищем космацьку вишивку, її дивовижні узори та орнаменти. От такі спогади викликала в мене стаття з Космача, і я дуже вдячний за це Дмитру Пожоджуку.

Вадим РОІК,
заслужений працівник
транспорту України
та Криму

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЯРМАРОК БІБЛІОТЕК

«Бібліоміст» спільно з Міністерством культури України презентували провідні українські бібліотечні проекти. Національний ярмарок під девізом «Міст ваш!» традиційно відкрився у НСК «Олімпійський».

Мінкультури зі свого боку всіляко підтримує модернізацію бібліотек, зазначила перший заступник міністра культури України Олеся Островська-Люта. За її словами сучасні бібліотеки є привабливим об'єктом соціального інвестування з боку держави, неурядових організацій та приватного бізнесу і довели свою життєздатність.

«Органи влади та громади по всій Україні за ці роки побачили, що вкладати кошти в програми розвитку бібліотек не тільки необхідно, але й вигідно. Взяти для прикладу хоча б бібліотеку міста Бар на Вінниччині, яка навчає представників влади та громадських організацій області подаватися на гранти та конкурси: за три роки тренінги у ній пройшли 650 держслужбовців, громада Бару отримала на 26 проектів 550 000 грн. грантових коштів, а також більше 1 млн. грн. співфінансування у вигляді негрошового внеску — матеріалів, робіт та коштів», — говорить Олеся Островська-Люта.

Програма ярмарку представила майстер-класи з ІТ, тренінги, презентації дистанційних курсів, фестиваль бібліотечного відео та ін.

* * *

Завідуюча бібліотекою села Грэм'яче Острозького району Лариса Лаптева на всеукраїнському ярмарку бібліотечних інновацій отримала титул «Супербібліотекар», передає кореспондент «Укрінформу».

Цьогорічний конкурс для рівнян був особливо успішним. Адже на ньому Рівненську обласну універсальну наукову бібліотеку визнали найсучаснішою в країні, а нашу колегу — найкращою серед бібліотекарів України.

Ларисі Лаптевій довелося боротися за першість, спростовуючи тезу про те, що державі під час кризи слід економити гроши шляхом скорочення фінансування бібліотек. Її виступ так сподобався глядачам, що за підсумком голосування вона пройшла до фіналу, де і перемогла.

ТИМ ЧАСОМ...

КНИГИ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ДЕПОРТУЮТЬ ІЗ СЕВАСТОПОЛЯ

10000 томів української літератури було вилучено з бібліотеки Чорноморського військово-морського училища (до окупації — Військово-морської академії України), розташованого в Севастополі, повідомляє сайт «Друг читача».

Замінити книги відомих авторів, які стали класиками української літератури, мають намір зібраними творів Пушкіна і Тютчева, з Санкт-Петербурга планується передати праці Карамзіна і Семенова-Тян-Шанського, книги про фінську війну 1939-40 років, мемуари російських поетів, письменників, істориків.

Стосовно книг українських класиків голова Санкт-Петербурзького Морського зібрannia Микола Орлов заявив, що на їхніх творах «неможливо підготувати російського флотського офіцера». Куди саме буде відправлена українська література, поки не повідомляють.

«Крим. Реалії»

Віра Сергіївна Роїк серед учасників семінару народної творчості у Коломиї, 1968 р.

А. Федорук, К. Бобришев, В. Роїк, Д. Степовик,
М. Селівачов (зліва направо)

На фото угорі (зліва направо): Раїса Захарчук-Чугай, Любов Горак, Ганна Семенюк з Вірою Роїк

На фото праворуч: Валерій Маренич, Віра Роїк, Ірина Свіонtek, Леся Семчук, Ярослав Штирхало. Івано-Франківськ, 2006 р.

Дощ аж слиною вдавився:
ось так випала удача!..
І накинувсь на долину
з шалом огира жаского,
вицловував, голубив,
пестив цівками тугими,
сподівався на взаємність,
адже все до того йшло.

А долина — молодиця,
роздашла, розімліла,
вже віддатися готова —
опустила раптом плећі
ще й згорнулася клубочком;
руки склавши між колінами,
почала дрижати дрібно,
задубивши під дощем.

Ждала доторків гарячих,
теплих рук, долонь спекотних,
та натомість мокрий холод
загасив її жадання.
Дощ відчув, що біля нього —
ні кохана, ні коханка;
дощ відчув, що біля нього —
що холодне і чуже.

I затих: що мав робити?
Запекла йому образа,
а чи прикрість гіркотою
стисла серце; збився подих.
I у чорнім-чорнім світі
не проблеснув жден промінь,
не шелеснула травина,
не озвався птах чи звір.

Дощ подався світ за очі,
присягнувши більш ніколи
не вертатися в долину,
де отак його зустріли.
А долина лише зітхнула
і подумала, що, може,
прожила б і без любові.
Але як же — без дощу...

06.08.2013 р., Ровжі

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Онімечена Німеччина,
Потуречена Туреччина,
Оболгарена Болгарія,
Омадьренна Ungaria,
Сакартвело суть — Іверія,
Недостріляна Ічкерія,
Оспідничена Шотландія,
Затильпанена Голландія,
Геть застівана Італія,
Вся в півнях барвистих Галлія,
Ословачена Словаччина,
Польщі пиха нерозтрачена,
Бабуїнська Бабуїнщина
I зросійщена Вкраїнщина.

* * *
Якби у часи Стефаника
існував інтернет,
то пан Василь не мовчав би
передових шістнадцять літ,
бувши не годен вступити у слово,
що випекло б серце йому дотла
в забутому богом Покутті.

Якби у часи Стефаника
був інтернет,
то пан Василь
розсилав би по цілому світу
свое непроказане слово,
свое розтерзання, свій тлум;
і може, хтось би й натрапив
на сайт Vasil Stefanyk.com.ua
і спробував би відчути

Стефаників біль
в електронному варіанті.
Ta тільки у нас ніколи
не було б Василя Стефаника,
якби у часи Стефаника
існував інтернет.

* * *
Сон. I я уві сні походжаю
пейзажами Васильківського,
Пимоненка, Куйнджі...
Добре мені у літеплі їхніх барв,
світлого неба і простору
ак до обрію.
Ось у село увіходить

разом із чередою
сором'яливі і стишене надвечір'я
і за руку веде мене, п'ятирічного;
ось уже двір наш видно
в густінськім спориши,
де розкошує тінь від осокора
край воріт;

мама виходить
і в двір заганяє корову,
що пишається-величайється
зничено

повним пахучим вим'ям —
зараз гаряча цівка
випробує дійницю

на веселу й дзвінку,
на смачнішу мелодію,
і зашумує пінка,
і в мене покотиться слина,
і я завбачно прокинусь,

аби лише не похлинутись.
Хапаюся жадібно за обривки,
за клапти сну,
а він розтає на очах,
випаровується безслідно,

з пам'яті вислизає

холодним байдужим вужем.
Сприкений і ображений,
видивляюсь у досвіток:
що за пейзажі в ньому,
барви які, сюжети?
I сам собі дорікаю:
навіщо когось дурити...
Ось вона — дійсна реальність,
твоє життя.
Як учора, і передуchora,
i стільки вже десятиліть
знову картини свої розвішує
Ієронім Босх.
11.08.2013 р., Ровжі

* * *
Подарували мені Пегасика
симпатичного, керамічного.
Він стоїть на моєму столі,
імітуючи біг а чи й навіть лет
(бо ж крилатий, з легендою згідно).
Усім своїм виглядом динамічним
закликає мене в політ
фантазійності, образів та метафор,
інспірюючи те,
що банально зоветься

натхненням,
творчим неспокоєм, —
щоб лиши не закис у сидінні,
адже добре відомо: під камінь
незрушний вода не тече.
Добрий Пегасику!
Дякую за старання.
Наївність твоя зворуше
i розчулює.
Але я не прагну польоту над тим,
що вже бачив і знає.
I Музя моя втомилася
від гармидеру, туркоту, свисту,
від стрімголовості світу,
що й сам себе не збагне.
Дай відпочити крилам,
походи по землі — а раптом
десь натрапиш
на заповідний куточек,
галяву незайману,
незамулене джерело.
Отоді поклич мене
срібним іржанням —
я прилечу.

09.08.2013 р., Ровжі
* * *
Повнотіль серпень
стойть над водою схолою,
дожидається ноћі:
любить нічний зорепад.

А вночі не встигає
загадувати бажання,
хоч у нього й бажань —
усього лише одне або два.
Упало б дві зірки —
i справдили б ті бажання.
Ta зірки миготять,
збиваючи з пантелику,
піддурюючи загадувати
без краю-кінця.
Знову ніч настає, далі друга,
i третя, й десята,
серпень уже від безсоння втомився
i забув, скільки спершу
було в нього тих бажань.
Заплутавшися у бажаннях,
він стріпнув головою
i, наслання відгоняючи,
очі зімружив,
а через мить розплюшив —
зорепаду як не було.
I знову стойть над водою серпень;
i він змарнілій,

i вода іще холодніша,
i по ній витікає літо:
напевно, у теплі краї.
Серпень бойтися призначати літові,
літо не має вже й хвильки

спитати у серпня,
яке ж то бажання
було в нього спершу, одне або два.
Ось так і мінає i серпень, i літо,
а може, i життя.

05.08.2013 р., Ровжі
* * *

Осінь, осінь!.. Слово як наркотик,
Гіпнотичний звук на два склади.
Найщемкіший в цілім році дотик,
Зблиск всла прощальний

край води.
Затужу, на осінь захворюю,
Наберусь мовчання у весла
I піду в багряній веремію
Спалювати спогади дотла.

I у цю дорогу без вертання
Хай мене ніхто не проведе,
I моєї не візксує тайни,
I мені не стрінеться ніде.

Лиш хіба що покрадьки, назирці
Піде вслід мені моя любов
З хитрою обачністю лисиці,
З мудрістю тисячолітніх сов.
Стиши крок, щоб наче випадково
Наздогнати мене вона змогла,
Щоб едине проказала слово
Й далі замість мене в світ пішла.
06.08.2013 р., Ровжі

Василь ЛАТАНСЬКИЙ ЛЕГЕНДИ НАШОГО КРАЮ

КАРАДАГ

Що хотів мені сказати?

— Ха-ха-ха! — Стасе на дібки,
Оком зиркає спроквола.
Вроди він такої, справді,
Не стрічав ніде й николи.

Милувався-любувався,

Не було погроз i сліду...

Вмить стріла летить отруйна

Прямо в око людоїду.

Не просту стрілу — камінну

Юнка випустила з лука.

Закричав страшко від болю

Та й помер в пекельних мухах...

Враз від місяця барвисто

Засвітились пінні хвілі,

Мов розсипав хто намисто

I зібрать його не в силі.

I здається, ніби й гору

Кольорами хто обприскав...

Вже не чути в ній повтори,

Хижим оком вже не блиска.

В. Латанський

На схилі шпарина —
копни кілька раз —
I золото засяє, і блисне алмаз.
Хан мчиться стрілою до той гори
I чинить все так,
як чаклун говорив.
Лопатою землю жбурляє — і враз
Засяяло золото, блиснув алмаз!
Намилений кінь ледве-ледве
чвала
Хан мимрить-шепоче:
«Аллаху — хвала!»

III

Світає. Гора ще в солодкому сні,
А хан, як мара, на прудкому коні.

Він сам, — хай не бачить ніхто! —
потайки

Брав золото й алмаз,
мов той злодій, в сумки.
I нині нагріб, аж вгинається кінь.
Навкруг — ні душі.

Лиш одна безгомінь.
Кінь звично рушає,
i раптом в цю мить
3-за дерева дівчина вийшла

й стойть.
На стежкі-доріжці коня зупиня:
«Ох, пане, в неволі моя вся рідня!

I ненъка, і тато, сестра, два брати.
Мені ж пощастило

з полону втекти.
Дай золота трішки! Благаю, молю!
Все знаю... Я бачила тайну твою.

Я викуплю рідних...
Чека мене путь

В той край, де садочки
так гарно цвітуть!»

«Як смієш, невірна!»

Мов шабля, батіг
Збива закривавлену дівчину з ніг.

Струмочками кров
потекла на траву.
Хан злазить з коня.

Б'є i б'є. Неживу...
Як тільки вмостився
лиходій у сідло,

Здригнулась земля,
довкруги загуло,
Хитнулась гора
від страшених громів,

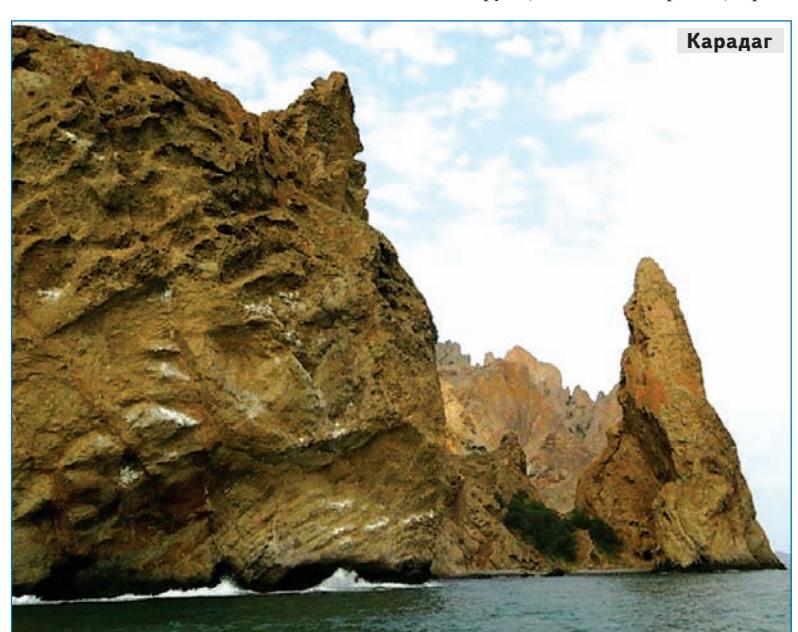
I схил обваливсь,
i скарби скоронив.

Незчуває, як в прірву з конем —
шкеребертъ,
Знайшла лиходія напасниця —
смерть.

Хоч як би там, діти,
насправді було,
Живе хай добро, а карається зло.

c. Пруди, Советський район, Крим

Карадаг

МУЗИКА У ВІЗВОЛЕНОМУ КРАМАТОРСЬКУ

Визволені українські міста поступово повертаються до мирного життя. Чимало зусиль для цього докладають військовослужбовці Збройних Сил України. Вони розмінюють важливі міські комунікації, допомагають в перевезенні продуктів, надають медичну допомогу. А в Краматорську за сприяння військовослужбовців сил АТО взагалі трапилася неординарна подія для всього міста. На відкритій сцені в центральному міському парку відбувся святковий концерт на честь визволення міста. Його підготували і дали для мирних мешканців музиканти та артисти з Національного Президентського оркестру.

У місті на цей концерт чекали з нетерпінням, адже з моменту окупації Краматорська бойовиками тут не було жодного свята. Люди боялися навіть вийти на вулицю. А тепер все місто розібралось у жовто-блакитні кольори. Стрічки в косах, на руках, державні прапори України — від маленьких до

найбільших, які тільки можна втримати в руках, написи на футбольках і сумках... Люди кажуть, що просто втомуились боятися і дуже раді тому, що можна бути собою і вільно казати, що ти — УКРАЇНЕЦЬ. Так само з гарним настроєм та великим нахненням приїхали сюди і музиканти.

— Коли нам було запропоновано приїхати в це славне місто Донбасу, то весь колектив виявив бажання виступити перед мешканцями Краматорська, — зазначив директор Національного Президентського оркестру, за служжений діяч мистецтв, підполковник запасу Іван Москаленко. — Ми дуже хочемо підняти настрій цим людям і показати, що за них вболіває та їх підтримує вся Україна.

Спеціально для краматорців музиканти підготували кілька годину програму, до якої увійшли як твори світової класики, українські народні пісні та музика, а також країн музичні та пісенні композиції вже з сучасного українського надбання. І до слова сказати, краматорці щедро нагородили оплесками артистів, оцінивши таланти таких співаків як Вікторія Осадчук та Сергій Гурець. Буквально зачарував аудиторію грою на баяні Віталій Саха-

цький. Також городянам прішла до душі гра таких музикантів як Микола Іщук, Сергій Коцарій, Олександр Лобортас. А Олександр Родіонов просто «зірвав» серед слухачів «бомбу з гарним настроєм», виконавши за підтримки оркестру, яким керував диригент, заслужений діяч мистецтв Сергій Золотарьов, запальну карпатську «Ватру». Письменник Федір Шишман надав шалений заряд бадьорості, продекламувавши зі сцени власні вірші.

Імпровізована зала перед сценою була вщент заповнена людьми, які прийшли послухати чудову музику та співи. І навіть після завершення люди довго не хотіли відпускати музикантів. Під вигуки «браво-біс», вони зійшли зі сцени та виконали дефіле вже безпосередньо перед глядачами.

Підполковник Тарас ГРЕНЬ

Фото автора

У «СОФІЇ КИЇВСЬКІЙ» — «ВСЯ ПРАВДА ПРО КРИМ»

Наприкінці липня у залах «Хлібні» заповідника «Софія Київська» відкрилася виставка «Вся правда про Крим. Пленерні хроніки». Як повідомляє Cultprostir, на ній представлено понад 100 робіт, виконаних українськими художниками кількох поколінь за більш ніж півстоліття мистецького «освоєння» Криму.

Серед популярних пленерних майданчиків півострова — Бахчисарай, Судак, Ялта, Коктебель, Феодосія, Гурзуф. Якщо в 1950-80-ті роки спонсором багатьох мистецьких експедицій виступала держава (через Спілку художників), то у 2000-х роках кримські пленери фінансували готелі та приватні галереї.

В експозицію виставки «Вся правда про Крим. Пленерні хроніки» увійшли роботи Сергія Подерв'янського, Бориса Рапопорта,

Романа Сельського, Григорія Сокиринського, Анни Файнерман, Юрія Химича, Тетяни Яблонської. Покоління, що прийшло в мистецтво на зламі 1980-90-х років, представлено іменами Олександра Аполлонова, Олексія Белюсена, Олексія Вакарчука, Бориса Єгiazаряна, Катерини Корнійчук, Олени Придувалової та інших. На виставці репрезентовані пленерні об'єкти художників, які сформувалися вже за часів незалежності України, серед них: Олег Винник-Штеп, Сергій Коваленко, Валентина Сафіна, Артем Толстухін і Валерій Шматко.

Більшість робіт для виставки надані родинами художників та приватними колекціонерами і в музейному контексті показуються вперше.

Космацький народний ансамбль пісні і танцю вже не одне десятиліття дарує своїм шанувальникам чарівні гуцульські музику, танці, пісні. Він з успіхом виступав на столичних сценах, ставав дипломантом поважних фестивалів і конкурсів, а нещодавно уже вкотре підтвердив статус звання народного.

Фото Дмитра Пожоджука

Оформити передплату на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журналне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com